

Hoe een hommelmkoningin haar koninkrijk sticht

Op een ochtend in maart, ontwaakt de hommelmkoningin uit haar winterslaap. Diep verborgen onder de grond heeft ze de koude maanden doorgebracht, veilig in een klein holletje dat ze zorgvuldig heeft uitgekozen in de herfst. De hele winter was ze in winterrust, maar nu de zon de aarde opwarmt wordt ze actief; het is eindelijk lente!

Met een trage, maar vastberaden vleugelslag begint ze aan haar zoektocht. Ze zoekt naar een plek die zowel beschut als ruim genoeg is om een nest te maken. Dit kan een verlaten muizenhol zijn, of een stapel hout. Ook een rustig hoekje in een tuinschuur voldoet soms aan haar eisen. Ze heeft een plek nodig waar ze haar eerste broedsel, haar kinderen, veilig kan grootbrengen.

Ze vliegt van plek naar plek, haar instinct volgend, op zoek naar de perfecte start voor haar koninkrijk. En terwijl ze zoekt, begint de wereld om haar heen te ontwaken, vol belofte voor het nieuwe seizoen.

Na twee dagen zoeken vindt de hommelmkoningin eindelijk de perfecte plek voor haar nest. Het is een bestaand holletje, achtergelaten door een muis. Het is diep genoeg om bescherming te bieden tegen de elementen en verborgen voor roofdieren.

Met haar sterke kaken en poten begint ze het holletje aan te passen. Ze verwijdert spinrag en wat oud-nestmateriaal van de muis. Nu wordt het hol ruim genoeg voor haar eigen nest. Ook maakt ze een kom van was met daarin een voorraadje nectar voor zichzelf. De hommelmkoningin

gebruikt de was die ze produceert met haar wasklieren. Deze klieren zitten aan de onderkant van haar achterlijf. Ze kneedt de was met haar poten en mond tot kleine ronde kamers, ook wel cellen genoemd. Elke cel wordt gevuld met een mengsel van nectar en stuifmeel, dat dient als voedsel voor de larven zodra ze uitkomen. De koningin legt vervolgens een eitje bovenop deze voedselvoorraad. Zodra de eerste larven uitkomen, zal de koningin hen voeden en verzorgen tot ze volwassen zijn. Zodra de eerste werksters volwassen zijn, nemen ze de zorg voor de nieuwe eitjes en larven over.

Op een dag, terwijl de hommelmkoningin druk bezig is met het voeden van haar eerste larven, voelt ze een lichte trilling door de grond gaan. Alert houdt ze stil. Het is een muis, die nieuwsgierig, snuffelend steeds dichterbij komt. Nog even en ze heeft de ingang van het nest gevonden! De koningin weet dat als de muis haar nest vindt, het het einde zou kunnen betekenen van al haar harde werk en haar toekomstige broedsel. Met een moedige vastberadenheid die alleen een moeder kan opbrengen, wacht ze tot de muis dichtbij is. En dan, met een snelle en precieze beweging, bijt ze de muis recht in zijn snuit. Geschrokken en met een piep van pijn, maakt de muis dat hij wegkomt.

Het nest wordt steeds groter.. Hommels zijn rommelpotten en maken hun cellen niet schoon, zoals honingbijen. Hierdoor worden de nieuwe hommels steeds kleiner en zie je aan het eind van de zomer kleine hommeltjes rondvliegen.

Maar dat duurt nog maanden. Nu, in maart, staat de koningin er alleen voor. Ze gaat verder met haar werk. Haar nest is veilig, voor nu, en ze kan zich weer richten op de zorg voor haar kostbare broedsel. Het leven in de tuin gaat door, met de koningin die waakzaam blijft voor elk gevaar dat haar kleine koninkrijk zou kunnen bedreigen.

Vragen

1. Wat doet de hommelmkoningin in de koude maanden van de winter?
 - A. Ze zorgt voor haar larven.
 - B. Ze is in winterrust in een holletje onder de grond.
 - C. Ze vliegt rond en zoekt naar nectar.
 - D. Ze graaft een nieuw holletje.
2. Met welk deel van haar lichaam produceert de hommelmkoningin was voor haar nest?
 - A. Haar mond.
 - B. Haar vleugels.
 - C. Haar poten.
 - D. Wasklieren aan de onderkant van haar achterlijf.
3. Wat gebeurt er als een muis te dicht bij het nest van de koningin komt?
 - A. De koningin vliegt weg.
 - B. De koningin maakt een hard zoemend geluid.
 - C. De koningin bijt de muis in zijn snuit.
 - D. De muis vindt het nest en vernietigt het.

Antwoorden

1. B. Ze is in winterrust in een holletje onder de grond. Hommelkoninginnen van hommelkolonies vliegen eind van de zomer of begin herfst uit om op zoek te gaan naar een beschutte plek om de winter door te komen. Dat kan een klein holletje onder de grond zijn of tussen takken of in een tuinschuur.
2. D. Wasklieren aan de onderkant van haar achterlijf. Hommelkoninginnen hebben wasklieren aan de onderkant van het achterlijf. De hommelkoningin gebruikt haar poten en monddelen om de was in de gewenste vorm te kneden. De was komt uit haar klieren als kleine, dunne schijfjes. Deze schijfjes neemt ze met haar kaken en poten, en bewerkt ze tot kleine, ronde kamertjes, die ook wel 'cellen' worden genoemd. Elke cel wordt gevuld met stuifmeel en nectar, waarna ze er een eitje op legt.
3. C. De koningin bijt de muis in zijn snuit. Hommelvrouwtjes hebben een angel, maar ook sterke kaken. Ze kunnen dus steken én bijten.